

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen teutenwoning Linders-Kerckhofs te NEERPELT (Sint-Huibrechts-Lille)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 :

Wegens de historische en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

teutenwoning Linders-Kerckhofs,

gelegen te NEERPELT (SINT-HUIBRECHTS-LILLE), Dorpsstraat 30

bekend ten kadaster:

Neerpelt, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer 1059K

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

- De woning is een voor Noordelijk Limburg en bij uitbreiding voor Vlaanderen zeldzaam voorbeeld van een teutenwoning. Ze gaat terug op een oudere, langgestrekte teutenwoning, die in 1750 werd opgericht door Jacob Kerckhof en Maria Elisabeth. De woning blijft in handen van de familie Kerckhofs tot 1919. Het huidige pand werd gebouwd door het echtpaar Henrica Joanna Kerckhofs en Theodorus Lambertus Linders, koopman uit Sint-Huibrechts-Lille. Theodoor Linders of 'Gouden Deurke' was als teut actief in de regio rond Uithoorn.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

- Teutenwoningen behoorden tot de top van wat op het vlak van de 19de-eeuwse burgerlijke bouwkunst in de streek werd gerealiseerd, getuige zowel eigentijdse waarderings- als hedendaagse evaluaties. Ze bepaalden lange tijd het uitzicht van de regio. Sint-Huibrechts-Lille, door het grote aantal woningen van welstellende teuten als het 'eldorado van de teuterij' bestempeld, neemt daarenboven binnen de streek een uitzonderlijke positie in. Door de Hollandse stilistische invloeden, die blijken uit de rijke en kwaliteitsvol uitgevoerde ornamenten in de gevels in combinatie met baksteenbouw, kunnen de 19de-eeuwse burgerwoningen die door de teuten werden opgericht, waarschijnlijk zelfs beschouwd worden als een waardevolle afzonderlijke categorie binnen de architectuur in Vlaanderen.
- Het exterieur van de woning Linders-Kerckhofs is representatief voor dit type van woningen en is rijk versierd met natuurstenen ornamenten. De voorgevel wordt gemarkeerd door hoeklisenen en een middenrisaliet met horizontale accentuering door de gekorniste puilijst, waarboven paneelwerk (versierd met wolvenkoppen op de hoeklisenen, diamantkoppen, rozetten en gestileerd bladwerk) en een centrale balustrade. De tweede bouwlaag heeft doorlopende lekdrempels een gelede architraaf en gelijkaardige panelenfries met centrale leeuwenkop en twee flankerende vrouwenhoofden, waarboven de geprofileerde omlopende houten kroonlijst op sierlijke, centraal gekoppelde consoles met voluut, acanthusbladeren en bladwerk, bij het middenrisaliet en de hoeken afgewisseld met een soort bolversiering. De getoogde vensters zijn gevat in omlijstingen met vlakke aanzetstenen en floraal versierde sluitsteen, boven rustend op consoles met voluut, parellijst en florale versiering. De verdiepte getoogde deur heeft bewaard hout- en traliewerk, het portiek heeft een met diamantkopsluitsteen, binnenin versierd met panelen, rozetten en diamantkoppen.

Sociaal-culturele waarde:

- De woning werd in 1750 opgericht door leden van de teutenfamilie Kerckhofs en verbouwd tot haar huidige, rijk gedecoreerde vorm door het echtpaar Linders-Kerckhofs. Bouwheer Theodoor Linders of 'Gouden Deurke' was als teut actief in de regio rond Uithoorn. Dit maakt de woning bij uitstek tot een voorbeeld van de architecturale realisaties waarmee de welstellende teuten in de loop van de 19de eeuw hun dorpen van herkomst verrijkten. De woning is bovendien zeer centraal

gelegen en neemt een prominente plaats in op het dorpsplein, links naast de parochiekerk.

- De burgerwoningen die de teuten in de 19de eeuw bouwden vormen de laatste materiële neerslag van de opbrengsten van de succesvolle teutenhandel, die gedurende meer dan drie eeuwen het economisch bestaan van Noord-Limburg beïnvloedde. De woning heeft dan ook een belangrijke sociaal culturele waarde, aangezien ze de economische geschiedenis van de streek en de maatschappelijke opgang die bepaalde teutenfamilies wisten te maken illustreert.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel, 13 SEP. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS